

Organ	Hälso- och sjukvårdsnämnd
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Onsdagen den 8 februari 2023
Ledamöter	Lina Eriksson (L), Ordförande Stephanie Bruksgård (M), 1:e vice ordförande, deltar på distans Anna Nygren (M) Malin Gabrielsson (KD) Ingvar Jonsson (SD) Gisela Carstinge (SD) Ulrika Spårebo (S), 2:e vice ordförande Kenneth Östberg (S) Per Strengbom (S) Fehmi Paulus (S) Heidi-Maria Wallinder (V)
Ersättare	Mikael Andersson Elfgren (M), deltar på distans Tommy Emterby (KD), deltar på distans Andreas Akterhag (L) Peter Lilja (SD) Malin Carnbring (S) Ann-Christine Björkman (S) Barbro Larsson (C)
Övriga	Lars Almroth, hälso- och sjukvårdsdirektör Annette Daneryd, utvecklingschef Liselott Sjöqvist, områdeschef Akutsjukvård Jonas Ekström, områdeschef Nära vård, deltar på distans Jonas Cederberg, områdeschef Medicinsk diagnostik Christina Ersson, sekreterare Lena Burström, enhetschef Kunskapsstyrning, § 20 Maria Frisk Tiston, verksamhetschef 1177 Vårdguiden på telefon, § 20, deltar på distans Roger Ärleskog, ekonomichef Hälso- och sjukvårdsförvaltningen Markus Körberg, hr-chef Robin Pettersson Wäsche (S), politisk sekreterare Leena Kumpula (C), politisk sekreterare

§ 15 Föregående protokoll

Anmäls att hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2023-01-18 justerats i föreskriven ordning.

§ 16 Justering

Beslut

1. Fehmi Paulus utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 17 Nästa sammanträde

Beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum onsdagen den 22 mars 2023 kl 09.00.

§ 18 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal. Vid samverkan framfördes följande:

Ärende 9, Medborgarförslag - Låt den födande få lära känna sin barnmorska: SRAT/Barnmorskeförbundet framför farhågan att ämnet inte blir tillräckligt belyst i det breda uppdraget i förvaltningsplanen, men har ingen invändning i sakfrågan.

§ 19 Muntlig information

- Lars Almroth informerar om Årsredovisning 2022. Beslut fattas vid nämndens sammanträde 2023-03-22. Han inleder med en sammanfattning då han bland annat tar upp insatser för att korta vårdköer, tillgänglighet, belägningsgrad, smittspridning, nya arbetssätt och ekonomi. Årets resultat är -480,7 miljoner kronor.
Liselott Sjöqvist ger en sammanfattning för Område Akutsjukvård och tar bland annat upp inhyrda operationslag, effektivare flöden, vårdtider, smittspridning samt inhyrning av personal. Årets resultat för området är -89 miljoner kronor.
Jonas Ekström ger en sammanfattning för Område Nära vård och tar bland annat upp effektivare utredningsflöden inom Barn- och ungdomspsykiatri, BUP, äldrepsykiatrisk mottagning, lågröskelmottagning, närvårdsteam, ökat antal besök och bemanningssvårigheter. Årets resultat för området är 29,1 miljoner kronor.
Jonas Cederberg ger en sammanfattning för Område Medicinsk diagnostik och teknik och tar bland annat upp insatser för att korta vårdköer, ökat remissinflöde, bemanningssvårigheter, rekryteringssvårigheter och inhyrd personal. Årets resultat för området är 65,5 miljoner kronor.
Nämnden diskuterar bland annat dagvårdsverksamhet, försäljning av vård, personal som slutar, ökning av hyrpersonal, BUP, tillgång till MR-kameror, förbättringar gällande mammografi, palliativ vård, vad förvaltningens underskott består av samt självmord.
- Lars Almroth informerar om prioriterade uppdrag för hälso- och sjukvårdsförvaltningen från regionplanen. Förvaltningen har fått 48 uppdrag varav 33 ska vara genomförda under 2023. Han visar översiktligt en sammanställning av uppdrag samt ett exempel på uppdragsdirektiv. Rapportering kommer att ske löpande från och med nästa sammanträde med nämnden.
Nämnden diskuterar bland annat vaccinationsuppdrag, vårdval för vaccinationer, dokumentation av vaccinationer för patienterna samt uppföljning av uppdragen och effekten av dem.
- Lars Almroth går kort igenom aktuellt inom förvaltningen, bland annat planering inför sommaren.
Nämnden tar bland annat upp möjligheten att diskutera Nytt Akutsjukhus Västerås med personal samt färdigvårdade patienter som väntar på att få komma tillbaka till kommunerna.

- Johan Nordmark informerar om Patientsäkerhetsberättelse 2022. Han går igenom struktur och patientsäkerhetsberättelsens förhållande till andra styrande dokument och går sedan över till innehållet. Han tar bland annat upp lex Maria-anmälningar, vårdrelaterade infektioner, antibiotikaförskrivning, arbetet med Synergi (regionens avvikelshanteringssystem) och patient-säkerhetsdialoger.
Nämnden diskuterar bland annat trycksår, vård hos annan vårdgivare, åter-inläggningar, regionens riktlinje om bemötandefrågor, uppföljning och förbättringsarbete, utveckling av Synergi, basala hygienrutiner i verksamheterna samt eventuell påverkan på kvaliteten av användning av inhyrd personal.
- Lena Burström informerar om Kvalitetsbokslut för 2023. Beslut fattas vid nämndens sammanträde 2023-03-22. Hon går igenom innehåll och upplägg, organisation för arbetet, nämner särskilt Nationellt kliniskt kunskapsstöd samt lyfter bland annat arbetet med jämlik hälso- och sjukvård, tillgänglig och effektiv vård, patientens och invånarens upplevelse av vården samt utbildning. Hon tar upp olika utmärkelser som regionens verksamheter har fått, samt olika kvalitets-höjande aktiviteter. Hon berör också Nära vård och digitalisering.
- Lena Burström informerar om Personcentrerade och sammanhållna vårdför-lopp. Hon tar upp vad ett personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp är, verksamhetsrapportering för 2022 och grunden för rapporteringen samt visar status för de framtagna vårdförloppen, förändringsbehov och svårigheter med att möta dem. Hon tar också upp finansiering, som sker bland annat via stats-bidrag.
Nämnden diskuterar bland annat kopplingen till sjukvårdsutbildningar, vård-förloppens vikt för kvalitet och jämlik vård, statsbidragens påverkan på regionens möjlighet att klara arbetet med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp samt nationella riktlinjer.
- Jonas Ekström återrapporterar om arbetet med att korta väntetiderna till 1177 på telefon. Han inleder med den bifallna motion som utgör bakgrund för arbetet och ger sedan en mer grundläggande bakgrund om hur 1177 Vårdguiden fungerar. Han går igenom samtalsflöden under 2022, medelväntetid under januari 2023, Region Västmanlands deltagande i nationell samverkan för besvarande av samtal till 1177, frågan om att lägga ut driften av 1177 Vård-guiden på telefon på entreprenad samt åtgärder för att förbättra väntetiderna. Han tar också upp andra utvecklingsåtgärder gällande 1177, och ger några tankar om framtiden. Tillsammans med Maria Frisk Tiston svarar han också på frågor.
Nämnden diskuterar bland annat olika former av samarbete, möjlighet till samarbete med kommunerna samt vad frågor till 1177 gäller.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 20 Patientsäkerhetsberättelse 2022

RV220854

Sammanfattning

Enligt Patientsäkerhetslagen 2010:659 ska varje vårdgivare senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse som beskriver hur patientsäkerhetsarbetet

har bedrivits under föregående kalenderår, vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten samt vilka resultat som har uppnåtts. Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2021–2024 utgör grunden för regionens systematiska patientsäkerhetsarbete. Patientsäkerhetsberättelse 2022 utgör den andra utvärderingen av handlingsplanen och dess associerade aktiviteter.

Beslut

1. Patientsäkerhetsberättelse 2022 för vårdgivaren Region Västmanland noteras och läggs till handlingarna.

§ 21 Återrapport avseende uppdrag med anledning av motion om att korta väntetiderna till 1177 Vårdguiden på telefon

RV210394

Ärendebeskrivning

Våren 2022 beslutade regionfullmäktige att Region Västmanland skulle göra en utredning av samarbete och driftsformen för 1177 Vårdguiden på telefon. Utredningen skulle leda till konkreta förslag för att förbättra 1177 för västmanlänningarna och presentera en åtgärdsplan för att 1177 Vårdguiden på telefon ska nå det nationella målvärdet för väntetid för besvarade samtal. Det finns i nuläget en utredning som Inera gör som initierats av sjukvårdsregionen. Region Västmanland har även sett på lösningar som exempelvis Region Gävleborg använder sig av, utanför plattformen 1177 Vårdguiden på telefon.

Bakgrund

Den 26 april 2022 behandlade regionfullmäktige ärendet motion om att korta väntetiderna till 1177 Vårdguiden på telefon. Regionfullmäktige beslutade att bifalla motionen med dess tre beslutspunkter:

1. att Region Västmanland gör en utredning av det samarbete och driftsform som vi idag har av 1177 Vårdguiden på telefon och ser över konsekvenser avseende svarstider, kvalitet och ekonomi. Genomlysningen ska utmynna i konkreta förslag för att förbättra 1177 för västmanlänningarna
2. att Region Västmanland tar fram en åtgärdsplan för att 1177 Vårdguiden på telefon ska nå det nationella målvärdet med en medelväntetid för besvarade samtal på max 5 minuter
3. att utredningen och åtgärdsplanen presenteras för regionfullmäktige alternativt regionstyrelsen senast under år 2022.

Nuläge

Region Västmanland har ett samverkansavtal med 1177. Överenskommen väntetid har som mål att vara mellan 5 och 10 minuter men varje region kan även ha egna tider som mål. Region Västmanland har, baserad på läget före pandemin, som mål att besvara samtal inom 8 minuter. Den faktiska väntetiden var i september 2022 13 minuter. Samtalen följer en särskild samtalsprocess, för korrekt bedömning och tidseffektiva samtal.

Ett behov av att se över och utvärdera den Nationella samverkan och avtalet för detta har även påbörjats gemensamt och drivs av Region Halland. De nio

Samverkande regionerna har bland annat utifrån långa väntetider på 1177 Vårdguiden på telefon gett Inera i uppdrag att utreda verksamheten. Uppdraget gavs i september 2022 och handlar främst om dessa punkter:

- Utreda, beskriva samt analysera om nuvarande kompetenslösning och viktning av samtal ger den effekt som kvarvarande regioner i samverkan vill uppnå
- Komma med andra förslag utifrån tekniska lösningar till dagens samverkansmodell
- Komma med förslag på tekniska lösningar till en ny samverkansmodell som skulle underlätta styrbarheten för varje region när det gäller parametrarna bemanning kontra egen tillgänglighet
- Kan det finnas lokala tekniska system och lösningar i våra regioner i nuläget, eller som vi är på väg in som kan försvåra samverkan tekniskt från Ineras håll
- Ett behov att se över och utvärdera Nationella samverkan och avtalet har påbörjats gemensamt och drivs av Region Halland.

Det arbetar i nuläget 5 sjuksköterskor under dag/kväll och 2 sjuksköterskor på natten. Det är möjligt för sjuksköterskor på 1177 att arbeta hemifrån, vilket varit en framgångsfaktor för kompetensförsörjningen. Antal samtal till 1177 ökade under pandemin, 2019 inkom i snitt 421 samtal per dag från västmanlänningar och motsvarande siffra 2020 var 474 samtal per dag.

Regionen har även 1177 som chattfunktion, som infördes 2020, där väntetiden är under 5 minuter, där hanteras ca 1200 invånare i månaden (1270 i oktober) dagtid. Chattrfunktionen har utvecklats över tid och under hösten återinfördes ett knappval från 1177 till chatten vilket ledde till ett ökat chattflöde, chattandet har ökat med över 250% i juli-oktober under 2022 jämfört med 2021. Driften av chatten sköts av Region Västmanland men där kan även personer från andra regioner hanteras.

Omvärldsbevakning

Region Gävleborg har infört "Digitala Vårdmöten" som är en ny digital plattform som även fungerar som ett rådgivningsstöd och har därmed lämnat det nationella samarbetet för rådgivningsstöd via 1177. De patienter i Gävleborg som ringer 1177 för rådgivning kommer inte att märka någon skillnad, det är vårdpersonalen som byter från 1177 rådgivningsstöd till Region Gävleborgs egna rådgivningsstöd "Digitala vårdmöten". Region Gävleborg bedömer även vilka av alla 1177-tjänster som kan hanteras i egen regi i stället för köp från Inera, som är det företag som tillhandahåller samtliga tjänster inom 1177.

Analys

Det finns fördelar med samverkan ur ett nationellt hälso- och sjukvårdsperspektiv i rådande världsläge där samhällsstörningar kan uppstå. Samverkansavtalets syfte var att uppnå en mer jämlik tillgänglighet till tjänsten 1177 Vårdguiden på telefon, med kortare svarstider och ökad säkerhet i tjänsten. Samtidigt så kan samverkan påverka svarstiden negativt – då ett samtal som stått 4 minuter i egen kö vidarekopplas till nästa lediga sjuksköterska i samverkan som har kortast kö för stunden.

Att väntetiderna varit längre än målvärdet kan delvis förklaras utifrån rådande läge med pandemin, då det går att se skillnader i väntetider utifrån smittspridningen. Det är prioriterat att ha korta väntetider utifrån att patienten kan känna oro och att allvarlig sjukdom är påfrestande. En lång svarstid kan innebära medicinsk fara, samtidigt som det är viktigt att separera sjukvårdsrådgivningens 1177 och den akuta kontaktvägen 112. För kvalitetens skull behöver också sjukvårdsrådgivning få ta tid, att patienten känner att den möts av kompetens, trygghet och kontinuitet. Det är en svår uppgift våra sjuksköterskor noggrant bemästrar, att inte missta en invånares symptom som mindre allvarligt än det är i den stora mängd kontakter som görs till 1177. För att 1177 ska hålla en god kvalitet krävs en balans mellan noggrann sjukvårdsrådgivning och korta svarstider – två delar som inte alltid samspelar.

1177s tillgänglighet är också beroende av övrigt utbud och tillgänglighet inom vården. Exempelvis blev de inkommande samtalen färre då vårdcentralerna i länet satsade på drop-in mottagningar. När dessa togs bort under pandemin påverkades tillgängligheten omedelbart till numret.

Region Västmanland ligger 2022 på fjärde plats avseende antal hanterade ärenden i snitt över dygnet. Regionen hanterar 5–6 samtal i timmen per sjuksköterska och medelväntetiden ligger på 15:22 minuter (januari exkluderat, då det var mycket hög belastning och dessa siffror inte kan anses representativt för Region Västmanlands 1177). Hemarbete är den största framgångsfaktorn för Region Västmanlands 1177 gällande sjuksköterskeförsörjningen. Arbete på annan ort eller tidszon skulle kunna vara nästa steg i utvecklingen. En utomlandsetablering av sjukvårdsrådgivning i land med tidszonskillnad på 6-7 timmar skulle innebära att vår region skulle ha möjlighet att erbjuda andra regioner avtal gällande sjukvårdsrådgivning under natttjänstgöring.

Åtgärdsplan

Det är viktigt att tänka långsiktigt i frågan om regionens sjukvårdsrådgivning. Att sätta in sjukvårdsrådgivning i ett större sammanhang med en hållbar digital infrastruktur bör vara att prioritera framför kortsiktiga lösningar. Därför anses det inte aktuellt att i nuläget säga upp avtalet och ändra driftsform för 1177 Vårdguiden. Detta då området är under stark utveckling, vilket gör att det inte är möjligt att utforma en kravspecifikation som säkerställer god kvalitet på lång sikt. Att exempelvis upphandla tjänsten skulle innebära att regionen under flera år låser upp sig på nuvarande arbetssätt. Region Västmanland önskar följa utvecklingen framåt och utreda frågan vidare – mot mer digitala alternativ med direkt koppling till rätt vårdnivå och kompetens. En förebild i det arbetet är exempelvis Region Gävleborg och deras nya arbetssätt kring rådgivningsstöd.

Dessa åtgärder är påbörjade/planeras:

- Ineras utredning
- Utreda utveckling av verksamheten till en tillgänglig digital infrastruktur för rådgivning och triagering/dirigering till alla vårdnivåer
- Utreda möjligheterna till utlandstjänstgöring för nattarbetet
- Utveckla de digitala lösningarna för invånare/patient att vara i kontakt med vården - utifrån förvaltningsplan

Beslut

1. Rapporten läggs till handlingarna.

§ 22 Medborgarförslag - Låt den födande få lära känna sin barnmorska

RV220421

Peter Ristikartano och Marlène Tamlin föreslår i ett medborgarförslag inkommen 2022-05-27 att Region Västmanland undersöker möjligheten att skapa en sammanhållen vårdkedja där det finns för den födande känt team av barnmorskor, t ex enligt modellen caseload midwifery.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Bakgrund

I På Karolinska i Huddinge startades 2018 projektet "Min Barnmorska" som är ett samarbete mellan förlossningen på Karolinska Huddinge och mödrahälsovården i södra Stockholm. Det består av fyra team med 17 barnmorskor och inskrivna är 640 per år. Syftet med verksamheten är att stärka vårdkedjan kring den gravida då internationell forskning visar att både medicinska och psykologiska utfall gynnas av kontinuitet. Min Barnmorska riktar sig främst till den som är orolig för att föda barn. Målet är trygghet inför barnafödandet, en god upplevelse och att känna sig trygg och stärkt inför föräldraskapet. Den födande träffar alla i teamet men har en ansvarig barnmorska. Vid förlossning finns alltid en barnmorska i teamet som har beredskap och ansvarar över den födande vid förlossningen på sjukhus och sedan erbjuds hembesök efter sjukhusvistelsen.

Nuläge

I nuläget har gravida i Region Västmanland en patientansvarig barnmorska på barnmorskemottagningen som med kompetens och kontinuitet övervakar graviditeten och vårdar patientsäkert under och efter graviditet. Aktuella resultat från Graviditetsenkäten visat att föräldrarna är nöjda med både mödrahälsovård och förlossningsvård men att eftervården kan utvecklas.

Sveriges Samordningsbarnmorskor för mödrahälsovård har publicerat en skrivelse i februari 2022, där de beskriver för- och nackdelar med vårdmodellen. De menar att en noggrann risk- och konsekvensanalys behöver göras i utredningsskedet innehållande flera delar. I Region Västmanland finns det utmaningar med modellen utifrån organisatoriska förutsättningar då barnmorskemottagningarna ingår i LOV-avtalet för vårdcentraler och utförs på olika mottagningar med nio olika arbetsgivare, tillkommer gör även barnmorskorna anställda på kvinnokliniken.

I Regionplanen 2023–2025 beskrivs flera uppdrag till hälso- och sjukvårdsförvaltningen om, eller kopplade till mödrahälsovård, barnmorskemottagning, kvinno-sjukvård och förlossningsvård. Bland annat att "Regionen ska delta i det nationella arbetet med kvinno-sjukvård och arbeta för en stärkt förlossningsvård i Västmanland." Vidare, under rubriken "Verksamheten ska drivas med god kvalitet" står det "Under planperioden ska hälso- och sjukvårdsnämnden delta i det nationella arbetet med kvinno-sjukvård och arbeta för en stärkt förlossningsvård i Västmanland."

Analys

Som medborgarförslaget beskriver är graviditet och förlossning en stor händelse både för den födande och partner. I Region Västmanland är patientsäkerhet och kvalitet ett prioriterat område, att patienten behandlas på ett säkert sätt och känner sig trygg.

Utifrån de uppdrag som beskrivs i regionplanen skapas i förvaltningsplanen mål och aktiviteter inom området. Aktiviteter som handlar om kvalitet, organisering och utveckling av bland annat mödrahälsovård och förlossning kommer därmed att genomföras under planperioden inom förvaltningen. Att starta en parallell utredning till detta med ett relativt smalt fokus anses inte effektivt då ett helhetsgrepp tas genom förvaltningsplanen, där frågan i medborgarförslaget utgör en del att beakta.

Förslag till fullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

§ 23 Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Bilaga

Protokoll över beslut enligt delegation

Beslut

1. Delegationsbeslut och anmälningsärenden läggs till handlingarna.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2023-02-20

Lina Eriksson
Ordförande

Fehmi Paulus
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2023-02-20 intygas: